

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@govsec.fi

Lausunto

13.5.2022

Viite: VN/14247/2021-SM

Huoltovarmuuskeskuksen lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pelastuslain ja Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt 23.3.2022 kirjatulla pyynnöllä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi pelastuslain ja Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta. Lakiesityksen tavoitteena on pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti uudistaa pelastuslakia ottaen huomioon pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen jaostojen arviomuistiot sekä niistä saadut lausunnot. Tällä hallituskaudella on tarkoitus toteuttaa kiireelliset ja välttämättömät muutokset pelastuslakiin. Pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeessa ja niistä saaduissa lausunnoissa esille tuodut perusteellisempaa lainvalmistelua ja säädösmuutosten vaikutusarviointia edellyttävät muutokset pelastuslakiin suunnitellaan toteutettavaksi seuraavalla hallituskaudella.

Huoltovarmuuskeskus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä pelastuslain ja pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta. Huoltovarmuuskeskus esittää näkemyksensä seuraavaa.

23 a § Siviilivalmiusneuvottelukunta

Pelastuslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset siviilivalmiusneuvottelukunnasta. Ehdotetun pykälän mukaan pelastustoimen suunnittelua, kehittämistä ja seuranta varten sisäministeriön apuna olisi siviilivalmiusneuvottelukunta. Neuvottelukunta olisi yhteistoimintaelin, jonka tehtävänä olisi edistää sisäministeriön ja ministeriöiden sekä muiden toimialojen yhteistoimintaa ja toiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä pelastustoimessa. Neuvottelukunnan tehtävistä, kokoonpanosta, toimikaudesta ja jaostoista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Huoltovarmuuskeskus toteaa, että siviilivalmius-käsite tulisi määritellä, mitä sillä tarkoitetaan tässä yhteydessä. Pykälässä esitetään, että kyseinen neuvottelukunnan tehtävänä on edistää muiden toimialojen yhteistoimintaa ja pelastustoimen kehittämistä pelastustoimessa. Koskevatko neuvottelukunnan tehtävät vain pelastustoimialaa, vai onko sillä tarkoitus toimia myös laajempaa yhteistoimintaelimenä varautumisen ja huoltovarmuuden toimialueilla. Lisäksi epäselväksi jää esimerkiksi mikä siviilivalmiusneuvottelukunnan suunniteltu tehtävä ja toiminta on suhteessa Turvallisuuskomiteaan.

Yleisen eurooppalaisen sekä Naton käsityksen mukaan siviilivalmiudella tarkoitetaan kykyä ylläpitää yhteiskunnan elintärkeät toiminnot, väestön perushuolto ja valtion toimintakyky kriisitilanteissa, sekä tuki puolustusvoimille näiden sodanajan tehtävissä. Näin ollen siviilivalmius terminä

ja toimintana pitää sisällään mm. paljon huoltovarmuuteen liittyviä kokonaisuuksia, joiden ohjaaminen, johtaminen ja kehittäminen sekä yhteensovittaminen kuuluvat kokonaisuutena lain huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992) mukaan työ- ja elinkeinoministeriön sekä Huoltovarmuuskeskuksen toimialaan, eikä niinkään sisäministeriön ja turvallisuusviranomaisten ohjausvastuulle.

32 § Pelastustoiminnan sisältö

Lakiin ehdotetaan selkeyden vuoksi lisättäväksi pelastustoimintaan kuuluvaksi tehtäväksi tilannekuvatoiminta. Kukin pelastustoiminnasta ja sen johtamisesta vastaava taho vastaisi oman tilannekuvansa kokoamisesta, ylläpitämisestä ja jakamisesta. Tilannekuva koottaisiin hyvinvointialueilla, pelastustoiminnan yhteistyöalueilla ja valtakunnallisesti. Sisäministeriö vastaisi valtakunnallisesta tilannekuvasta. Aluehallintovirastojen tehtävänä on tukea sisäministeriötä vastakunnallisen tilannekuvan muodostamisessa.

Esityksessä todetaan, että sisäministeriöltä edellytetään jatkuvaa johtamisvalmiutta ja kykyä ylläpitää tilannekuvaa niin kansallisessa kuin kansainvälisen pelastustoiminnassa. Jatkuva 24/7 valmius valtakunnallisessa tilanne- ja johtokeskuksessa edellyttää arviolta kuuden henkilötyövuoden lisäystä sisäministeriölle. Huoltovarmuuskeskus pitää tilannekuvatoiminnan kehittämistä kannatettavana, mutta toteaa että ensisijaisesti tulisi selkeyttää alueellisten pelastuslaitosten ja valtioneuvoston tilannekuvakeskuksen roolia tilannekuvan tuottamisessa ja johtamisvalmiuden tukemisessa, kuin perustaa toimialan oma erillinen valtakunnallinen tilannekuvatoiminto.

Kuntien valmiussuunnittelun tukeminen

Voimassa olevan pelastuslain 27 § 3 momentin mukaan pelastuslaitos tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu. Huoltovarmuuskeskus pitää tärkeänä, että pelastuslaitosten siirtyessä hyvinvointialueille kuntien valmiussuunnittelun tukeminen säilyy pelastusalan lainsäädännössä jatkossakin.

Toimitusjohtaja Janne Känkänen

Johtaja, Perustuotanto-osasto Jaakko Pekki

Jakelu SM Kirjaamo
SM Nina Vienonen

Tiedoksi HVK Kirjaamo

16.5.2022

Dokumentti on digitaalisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien ja dokumenttien tiedot:

Dokumentti

HVK lausunto SM
VN_14247_2021_SM.pdf

Tiedosto

2ce0ae82a7662270aefc4c0c4fcbc146e68db573bd21ea945ae6820c12c7e1f591adb51ed07a457c3eacdfc554af5fb49167305a06f37f98a225b40bb0c58fe4

Tarkistesumma

Allekirjoittajat

Allekirjoitus

Jaakko Pekki

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen

Allekirjoitustapa: Käsien allekirjoitus

13.5.2022

Päivämäärä

Allekirjoitus

Janne Känkänen

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen

Allekirjoitustapa: Käsien allekirjoitus

16.5.2022

Päivämäärä

Dokumenttien aitouden varmentaminen

Prosessin luontihetkellä kaikista allekirjoitukseen liitetyistä dokumenteista on laskettu tarkistesumma SHA-512 algoritmilla. Varmennuslinkki ohjaa sivulle jossa voitte selvittää onko hallussanne oleva dokumentti sama joka prosessiin on alun perin liitetty ja se jonka olette allekirjoittaneet.

<https://secure.nesa.fi/verify.cgi?link=akig8zcBaOfHewcEhVoKSL2wgGyjs5toXhuxil02Elad0YOX7t>